

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2020-0136
- Klageren:** XX
2970 Hørsholm
- Indklagede:** DSB
CVR-nummer: 25 05 00 53
- Klagen vedrører:** Kontrolafgift på 750 kr. grundet udløbet pendlerkort dagen forinden
- Parternes krav:** Klageren ønsker at få kontrolafgiften refunderet mod hendes betaling af en returrejse Kokkedal st. – Nørreport st. og gør gældende, at hun normalt fornyer sit periodekort ca. en gang om måneden og ikke havde til hensigt at snyde
- Indklagede fastholder kontrolafgiften
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Rasmus Markussen
Torben Steenberg
Helle Berg Johansen (2 stemmer)

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 28. oktober 2020 truffet følgende

AFGØRELSE:

DSB har været berettiget til at fastholde kontrolafgiften på 750 kr., hvorfor klageren ikke kan få medhold i sit krav om at få kontrolafgiften refunderet mod betaling af billetten pris.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren, som pendler til og fra sit arbejde i København, rejste den 9. juli 2020 fra Nørreport st. til Kokkedal st. med DSB-tog, og ved kontrol i toget foreviste hun sit Rejsekort pendler. Da pendlerkortet var udløbet dagen før, blev hun pålagt en kontrolafgift på 750 kr. for ikke at have gyldig rejsehjemmel.

Samme dag anmodede hun DSB om at frafalde kontrolafgiften imod, at hun betalte billetprisen for den returrejse, hun havde foretaget mellem Kokkedal st. og Nørreport st. uden gyldig rejsehjemmel den pågældende dag, og oplyste endvidere, at hun nu havde fornyet sit pendlerkort.

Den 10. juli 2020 fastholdt DSB kontrolafgiften og anførte, at selv om klageren efterfølgende havde fornyet sit pendlerkort, kunne de ikke nedskrive kontrolafgiften, da hun ikke havde sørget for at have gyldig billet, inden hun steg på toget, hvilket hun selv var ansvarlig for.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Klageren kunne ved kontrollen i toget den 9. juli 2020 ikke forevise gyldig rejsehjemmel, fordi hendes Rejsekort pendler var udløbet dagen før, den 8. juli 2020.

Kontrolafgiften blev dermed pålagt med rette.

Den omstændighed, at klageren fornyede pendlerkortet fra den 10. juli 2020, og at hun har tilbudt at betale billetprisen for en returrejse mellem Nørreport st. og Kokkedal st., kan ikke føre til et andet resultat, da klageren i henhold til de fælles landsdækkende rejseregler selv var ansvarlig for at have gyldig rejsehjemmel, før hun steg ombord på toget den pågældende dag.

Pligten til at betale kontrolafgift er ikke betinget af, om passageren bevidst har forsøgt at unddrage sig betaling for rejsen, og da dette er et område med mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise gyldig rejsehjemmel, er det ankenævnets opfattelse, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at klageren skal fritages for kontrolafgiften.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge § 2, stk. 1, jf. § 3 nr. 3 i lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015 om lov om jernbaner, gælder loven også for metroen. Af § 14 stk. 1, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Jf. § 14 stk. 4, fastsætter transportministeren nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 28. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

I de fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne har vedtaget, præciseres hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 750 kr. for

voksne. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning. Som passager uden gyldig rejsehjemmel betragtes også passager, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsebegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages, eller om der er betalt metrotillæg).

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”Jeg indsender en klage, da jeg mener, at jeg på ingen måde har forsøgt at snyde. Jeg fornyer mit pendlerkort ca. hver måned. Og netop i torsdag spørger jeg billettøren, om han har mulighed for at tjekke, hvornår det er, mit pendlerkort udløber. Jeg vidste nemlig, at det var omkring den dato. Dette ville jeg naturligvis ikke have gjort, hvis jeg var bange for, at der ikke var dækning for min rejse. Så ville jeg måske tværtimod have "gemt" mig lidt; dette er dog ikke en opførsel jeg kan stå inde for og derfor aldrig ville gøre. - Desværre viste det sig, at jeg havde husket forkert, og at pendlerkortet var udløbet dagen før, således at min rejse den 9. juli ikke var dækket af pendlerkortet. Jeg får derfor bøden og kontrolløren anbefaler mig endda at klage, idet han lod 'skinne igennem', at denne forseelse nok ikke for tilsigtet fra min side. Jeg fornyede samme aften mit pendlerkort, så jeg kunne rejse "behørigt" og reglementere t på arbejde om fredagen den 10/7. Jeg har betalt bøden på 750kr samt også betalt klagegebyret på 160kr.”

Indklagede anfører følgende:

”DSB kan oplyse, at der den 9. juli 2020 blev udstedt en kontrolafgift til klager på en rejse fra Nørreport til Kokkedal Station. Ved kontrollen i toget foreviste klager et Pendler rejsekort, som var udløbet den 8. juli. Da klager ikke havde en billet til rejsen, blev der udstedt en kontrolafgift i overensstemmelse med De Fælles Landsdækkende Rejseregler, hvoraf det fremgår, at kunden selv er ansvarlig for at sikre sig gyldig billet inden ombordstigning. Kontrolafgiften er udstedt i henhold til de gældende rejseregler.

Følgende fremgår af De Fælles Landsdækkende Rejseregler af 1. januar 2020:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel.

Ved rejser med bus kan enkeltbillet købes kontant ved påstigning. Visse buslinjer kan undtages herfra jævnfør nærmere oplysning på www.dinoffentligetransport.dk. Chaufføren er kun forpligtet til at tage imod kontanter op til nærmeste hundrede kroner.

Billet kan kun købes før påstigning ved rejser med DSB's, Arrivas og Nordjyske Jernbaners tog, med metro, med Nærumbanen, med Lokaltog Region Sjælland, med Vestbanen samt med Letbanen ved Aarhus.

Billet kan købes efter påstigning i Lokaltog Region Hovedstaden (bortset fra Nærumbanen).

I Lemvigbanen og bybus i Aarhus er der selvbillettering. Der er billetautomat i tog/bus. Billetauto-maten tager kun mønter, og billet skal købes straks efter påstigning, før kunden sætter sig.

Der er mulighed for køb af rejsehjemmel i automater på DSB's, Arriva Togs, Nordjyske Jernbaners, Letbanen ved Aarhus og Metroselskabets stationer. Der kan derudover købes billetter i automater på de større stationer ved Lokaltog Region Sjælland og ved Vestbanen. Ikke alle billetter og kort kan købes i alle automater. Automater modtager mønter og/eller betalingskort.

Der er også mulighed for at købe rejsehjemmel i selskabernes betjente salgssteder inden for åbningstiden samt via selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

De fleste selskaber tilbyder også rejsehjemmel via mobile enheder (f.eks. mobiltelefon, smartphone og tablet). Denne service kan ikke tilgås hos alle teleselskaber, og på visse steder og tidspunkter har ikke alle teleselskaber den nødvendige dækning.

Nærmere information, om hvordan og hvor der kan købes rejsehjemmel, findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21).

2.4. Brug af rejsehjemmel

Kunden skal ved modtagelsen af rejsehjemmel sikre sig, at det udleverede svarer til det ønskede.

Kunden skal have gyldig rejsehjemmel ved indstigning herunder sikre sig, at rejsekortet er korrekt checket ind. Kunden kan forlænge rejsen ved et tilkøb af flere zoner til den ordinære rejsehjemmel. Tilkøbet skal foretages, mens den ordinære rejsehjemmel fortsat er gyldig. Regler for køb og brug af tilkøbsbillet følger de almindelige regler for køb af rejsehjemmel.

Chaufføren udfører ikke systematisk billetkontrol, men kan give vejledning ved kundens forespørgsel.

Rejsehjemlen giver ikke adgang til en bestemt afgang, medmindre dette fremgår af rejsehjemlen, og der garanteres ikke en siddeplads. For visse busser og tog kan der opkræves særlige tillæg, f.eks. nattillæg. Dette vil fremgå af køreplanerne.

Hvis rejsehjemlen har en tidsgyldighed, og denne udløber under rejsen, gælder rejsehjemlen ikke længere end til den påtrykte slutdestination. Dog gælder en zonebillet til rejse i hele gyldighedsområdet, såfremt sidste påstigning sker indenfor billettens tidsgyldighed. Information om særlige regler vedrørende tidsbegrænsninger/spærretid på rejsehjemlen findes på selskabernes hjemmesider (se afsnit 21). For rejsekort gælder særlige regler (se www.rejsekort.dk/kortbestemmelser).

For rejser med bybus i Aarhus kommune og med Letbanen ved Aarhus gælder, at kunden skal stige af senest på det tidspunkt, der er stemplet på billetten (se www.midttrafik.dk). For rejser med metroen gælder, at kunden skal stige af senest 30 minutter efter udløb af tidsgyldigheden.

.....

.....

2.6. Kontrol af rejsehjemmel

Under hele rejsen skal kunden medvirke til gennemførelse af billetkontrol, denne pligt gælder også umiddelbart efter, at kunden har forladt bussen eller er steget af toget og indtil perronen eller Me-troselskabets område forlades. Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrol-personalet skønner det nødvendigt. Se evt. punkt 2.7.4 om identifikation.

Nogle billettyper kan købes som Print-Selv billet. Print-Selv billet på papir eller skærm skal sammen med det valgte ID vises ved billetkontrol. Billetten skal vises i sin helhed, og det skal være muligt at scanne koden på billetten.

Mobilprodukter vises til kontrolpersonalet, f.eks. ved at der kan scrolles eller bladres efter behov eller ved, at kunden giver telefonen til kontrolpersonalet. Mobilproduktets gyldighed skal kunne verificeres ved, at kontrolpersonalet sender en kontrolbesked eller foretager en kontrolopringning til det telefonnummer, hvortil mobilproduktet hører. Skærmen på den digitale enhed skal være i en sådan stand, at kontrol er muligt. Kun originale billetter og kort accepteres som gyldig rejsehjemmel. Kopier og billeder af billetter og kort (Print-Selv billetter undtaget) accepteres således ikke.

Hvis kunden rejser på sit rejsekort med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, kan kunden få en kontrolafgift. Hvis kunden f.eks. rejser med kundetyperne barn på et rejsekort anonymt eller et rejsekort flex, kan kontrolpersonalet kræve dokumentation for, at kunden er berettiget til at rejse med kundetyperne barn. På samme måde skal en kunde med et rejsekort personligt legitimere sig, hvis kontrolpersonalet beder om det jf. afsnit 2.7.4. Kan gyldig rejsehjemmel ikke fremvises på forlangende, vil en efterfølgende visning ikke blive accepteret, jævnfør dog afsnit 2.7.5 om rejse uden pendlerkort.

.....

2.7. Kontrolafgift

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker.

Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre transportmiddel eller rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. manglende tillæg til DSB 1' eller til metroen samt cykelmedtagning uden for hvornår cykler må medtages).

Kunder, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes. Rejsekortet må endvidere ikke være så slidt/tildækket, at navnet ikke kan læses.

Det fremgår af data fra klagers rejsekort, at hun fornyede sit Pendlerkort den 10. juli. At klager havde intention om at have billet til rejsen og købte en ny Pendlerperiode dagen efter, at kontrolafgiften blev udstedt, kan ikke ændre på, at klager til rejserne den 9. juli ikke havde gyldig billet.

Klager er selv ansvarlig for at kontrollere, hvornår Pendlerkortet udløber og eventuelt søge informationer om dette inden ombordstigning. Kunder med et Pendlerrejsekort kan finde information om gyldighedsperioden og udløbsdato på Rejsekorts hjemmeside under selvbetjening eller i en rejsekortautomat på stationen.

Da klagers Pendlerkort var udløbet, og klager derfor ikke havde billet til den foretagne rejse den 9. juli, kan DSB ikke imødekomme klagers krav."

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnensformand